

IAS 1:n vaikutukset valvojan näkökulmasta

Nina Lindeman ja Anu Lassila-Lonka

ESMA:n IFRS-valvonnan painoalueet 2017

Nina Lindeman, Tilinpäätösasiantuntija IFRS

- EECS (European Enforcers Coordination Sessions):
  - Työryhmä, joka toteuttaa tilinpäätösvalvonnan yhteistyötä
  - Kokoukset ja tietokanta
  - Laatii ja julkistaa erilaisia selvityksiä
  - IASB ja IFRIC-yhteydet

- IFRS group:
  - Sääntelyyn vaikuttaminen IASB:n standardiluonnoksia kommentoimalla
  - Komission epävirallinen avustaminen hyväksymismekanismissa
  - IASB- ja EFRAG-yhteydet

- Audit Task Force:
  - Tilinpäätöskysymykset arvopaperimarkkinoiden näkökulmasta
  - Sääntelyyn vaikuttaminen IAASB:n standardiluonnoksia kommentoimalla

- ESMA julkaisi 28.10.2016 Yhteiset eurooppalaiset IFRS valvonnan painoalueet koskien vuoden 2016 tilinpäätöksiä.

- Painoalueet ovat:
  1. **Tuloksellisuuden kuvaaminen (performance)**
  2. Rahoitusinstrumentit: vieraan ja oman pääoman ero
  3. Liitetiedot uusista IFRS-standardeista (IFRS 9 ja IFRS 15) ja niiden vaikutuksista tilinpäätöksiin

  4. Muuta huomioonotettavaa: Brexit ja sen vaikutukset tilinpäätökseen

- ESMA on jo aiemmin painottanut laadukkaita ja yhtiökohtaisia liitetietoja
  - Myös IASB painottaa tehokasta kommunikointia tilinpäätöksissä
- Tilinpäätöksessä esitetyt tiedot, ei IFRS:n vaatima
  - Jos tilinpäätöksessä esitetään muuta kuin IFRS standardien vaatimaa lisäinformaatiota, tulee kuitenkin noudattaa IAS 1:n yleisiä periaatteita
  - IAS 1.15-17 mukaan tilinpäätöksen on annettava oikea kuva yhteisön taloudellisesta tilanteesta
  - Asiat tulee esittää tasapuolisesti, ts. sekä negatiivisia että positiivisia eriä tulee kohdella samalla tavalla

■ Erien, rivien ja välisummien esittäminen

- IAS 1 lisätty uutta sääntelyä 1.1.2016
- Esittämisvaatimuksia taseessa ja tuloslaskelmassa esitettävälle välisummille IAS 1.55A ja 85 A:
Kun yhteisö esittää välisummia kappaleen 85 mukaisesti, näiden välisummien on täytettävä seuraavat vaatimukset:
  - (a) ne koostuvat eristä, jotka muodostuvat IFRS-standardien mukaisesti kirjatusta ja arvostetuista rahamääristä;*
  - (b) ne esitetään ja nimetään siten, että on selvää ja ymmärrettävää, mistä eristä välisumma muodostuu;*
  - (c) ne ovat kaudesta toiseen johdonmukaisia kappaleen 45 mukaisesti; ja*
  - (d) niitä ei esitetä näkyvämmän kuin väli- ja loppusummia, joita IFRS-standardeissa vaaditaan esitettäväksi voittoa tai tappiota ja muita laajan tuloksen erinä esittävässä laskelmassa (tai esittävässä laskelmassa).*
- Esim. liikevoitto ei ole IFRS määrittelemä, joten ESMA muistuttaa IAS 1.17:n vaatimuksista mm. oikeasta kuvasta ja merkityksellisyydestä
- **IASBn ja ESMAn mielipide:** On harhaanjohtavaa jättää operatiivisia kuluja (esim. liiketoimintojen yhdistämisen vaikutukset, varojen tai vaihtoomaisuuden poistot ja arvonalentumiset) pois operatiivisen liiketoiminnan tuloksesta, vaikka se olisi ollut toimialalla tapa.
- Mikäli on käytetty merkittävästi harkintaa olennaisten erien luokittelussa, tästä tulisi kertoa

- Ei satunnaisia eriä
  - IAS 1.87 mukaan yhteisö ei saa esittää mitään tuotto- tai kulueriä satunnaisina erinä ja käytettyjen termien tulisi olla merkityksellisiä.

- Ristiin viittauksia tulisi käyttää tilinpäätöksen luettavuuden parantamiseksi
  - Merkittävät erät päälaskelmista liitetietoihin (IAS 1.113)
  - Merkittävistä eristä erittely liitetiedoissa (IAS 1.97)
  - **ESMA painottaa**, että ei saa huonontaa tilinpäätöksensä ymmärrettävyyttä häivyttämällä olennaista informaatiota epäolennaisen informaation joukkoon tai yhdistämällä olennaisia eriä, jotka ovat luonteeltaan tai tarkoitukseltaan erilaisia (IAS 1.30A).

- Toimintasegmenteistä annettavat tiedot
  - **ESMAN muistutus:** ”johdon silmin katsottuna periaate”
  - ESMAN myös muistuttaa siitä, että johdon harkinnasta tulee kertoa, kun toimintasegmenttejä on yhdistelty
- Muut laajan tuloksen erät (*OCI*)
  - **ESMAN muistutus:** osa OCI:n eristä voidaan siirtää tulosvaikutteiseksi myöhemmin mutta toisia ei siirretä
  - **ESMAN muistutus:** IAS 1.106A: Oman pääoman laskelmassa tai liitetiedoissa tulee esittää eräkohtainen analyysi muista laajan tuloksen eristä
- IAS 33 *Osakekohtainen tulos*
  - **ESMAN muistutus:** laimentamaton ja laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos tulee esittää samanarvoisena
  - Tarkemmat tiedot laskelmista tulee esittää liitetiedoissa

- ESMAn ohje vaihtoehtoisista tunnusluvuista
  - Ohje soveltuu tilinpäätöksen ulkopuolella esitettyihin tunnuslukuihin
  - Tunnuslukujen johdonmukainen käsittely tilinpäätöksessä ja sen ulkopuolella

Vaihtoehtoiset tunnusluvut

Anu Lassila-Lonka, Markkinavalvoja

ESMAN ohjeet vaihtoehtoisten tunnuslukujen vertailukelpoisuuden lisäämiseksi (ESMA 2015/1415)

- Vaihtoehtoisten tunnuslukujen käyttö globaalisesti laajaa
- Vaihtoehtoiset tunnusluvut merkityksellisiä sijoittajille
- ESMAN ohjeiden tavoitteena edistää vaihtoehtoisten tunnuslukujen avoimuutta, vertailtavuutta ja luotettavuutta
  - ESMAN Q&A (ESMA 32-51-370) ohjeen soveltamiseen liittyviä tulkintoja
- Viime aikoina julkaistu lukuisia vaihtoehtoisiin tunnuslukuihin liittyviä ohjeita ja selvityksiä
  - SEC: Q&A Non-GAAP Financial Measures
  - IOSCO: Statement On Non-GAAP Measures
  - Mazars: The use of APMs in financial information
  - CFA Institute:
    - Investor uses, expectations and concerns on non-GAAP financial measures
    - Bridging the gap: ensuring effective non-GAAP and performance reporting
  - CAQ: Non-GAAP financial measures
  - Deloitte: Thinking allowed

Milloin ESMAn ohjeita sovelletaan?

- Ohjeita sovelletaan säännellyissä tiedoissa tai esitteissä esitettyihin vaihtoehtoiseihin tunnuslukuihin (kappale 3)
  - esim. toimintakertomus/puolivuosisikatsauksen selostusosa, MAR 17 artiklan vaatimusten mukaisesti julkistetut taloudellista tulosta koskevat tiedotteet
  - Finanssivalvonta suosittaa, että ohjetta sovelletaan myös Q1 ja Q3 osavuosisikatsauksiin/liiketoimintakatsauksiin (AML 1:3 johdonmukaisuus)
- Poikkeukset soveltamisesta:
- Ohjeita ei sovelleta vaihtoehtoiseihin tunnuslukuihin, jotka on esitetty tilinpäätöksessä (kappale 4)
  - jos vaihtoehtoinen tunnusluku kuitenkin esitetään samanaikaisesti tilinpäätöksen/puolivuosisikatsauksen ulkopuolella, ohjetta sovelletaan
- Soveltamisalan ulkopuolelle jäävät myös mm. (kappaleet 4,19)
  - Esitesääntelyn alaiset tai vakauden valvontaan liittyvät tunnusluvut
  - Fyysiset tai ei-taloudelliset tunnusluvut
  - Tiedot osakeomistuksista

Mikä on vaihtoehtoinen tunnusluku?

- Vaihtoehtoisia tunnuslukuja ovat taloudelliset tunnusluvut, joita ei ole määritelty tai nimetty IFRS-tilinpäätösnormistossa (kappale 17)
- Vaihtoehtoisia tunnuslukuja ovat esim. (kappale 18)
  - Liiketulos/EBIT
  - EBITDA
  - Oikaistu tulos
  - Kassaperusteinen tulos
  - Nettovelkaantuneisuus
- Vaihtoehtoisia tunnuslukuja ovat myös
  - Segmenttiraportoinnin tunnusluvut, joiden laskentaperusta eroaa IFRS-tilinpäätöksessä muutoin käytetystä laskentaperustasta
  - EPRA-tunnusluvut
  - Oman pääoman tuotto, sijoitetun pääoman tuotto
- IFRS-tilinpäätösnormistossa määriteltyjä tai nimettyjä tunnuslukuja ovat esimerkiksi
  - Liikevaihto, voitto tai tappio ja osakekohtainen tulos

- Määrittely (kappaleet 20, 21)
- Nimeäminen (kappaleet 22-25)
  - Aikaisempiin tai tuleviin kausiin vaikuttavia oikaisueriä ei tulisi nimetä kertaluonteisiksi
- Täsmäytys (kappaleet 26-32)
  - Numeerinen täsmäytyslaskelma tilinpäätöksen lähimpään suoraan täsmäytettävissä olevaan erään, välisummaan tai loppusumman
  - Joissain tapauksissa laskentakaava riittää tai täsmäytystä ei tarvita
- Selostaminen (kappaleet 33, 34)
  - Relevantti, yhtiökohtainen selostus tunnuslukujen käytöstä
- Korostaminen (kappaleet 35, 36)
  - Ei tulisi korostaa tai viedä huomiota pois suoraan tilinpäätöksestä peräisin olevista tunnusluvuista
  - Vaatimusta ei siten sovelleta silloin, kun vaihtoehtoinen tunnusluku on esitetty myös tilinpäätöksessä
- Vertailutiedot (kappaleet 37-40)
- Johdonmukaisuus määrittelyssä ja laskennassa (kappaleet 41-44)
- Viittaamalla noudattaminen mahdollista, ei kuitenkaan esitteissä (kappaleet 45-48)

Taloudellinen tunnusluku on esitetty vain tilinpäätöksen ulkopuolella (esim. toimintakertomuksessa, puolivuositiedotuksen selostusosassa tai pörssitiedotteessa)

- Tunnusluku on vaihtoehtoinen tunnusluku, jos se on muu kuin IFRS-tilinpäätösnormistossa määritelty tai nimetty taloudellinen tunnusluku (kappaleet 17,18, poikkeukset kappale 19)
- Kaikkia ESMAn ohjeiden periaatteita sovelletaan
- Täsmäytys
  - Tehdään vastaavan ajanjakson tilinpäätöksen lähimpään suoraan täsmäytettävissä olevaan erään, välisummaan tai loppusummaan. Olennaiset täsmäytyserät eritellään ja selitetään (kappale 26).
    - Esim. oikaistu liike-tulos täsmäytetään tuloslaskelmassa esitettyyn liike-tulokseen
  - Jos vaihtoehtoisen tunnusluvun komponentit ovat suoraan tunnistettavissa tilinpäätöksestä, täsmäytysvaatimus täyttyy esittämällä laskentakaava ja viittaus, mistä luvut, joiden perusteella tunnusluku on laskettu, löytyvät (kappale 28)
    - Esim. EBITDA, oman pääoman tuotto, nettovelkaantuneisuus

Helpotukset, kun vaihtoehtoinen tunnusluku on esitetty sekä tilinpäätöksessä että sen ulkopuolella (esim. toimintakertomuksessa, puolivuosisikatsauksen selostusosassa tai pörssitiedotteessa).

■ Täsmäytys

- Jos vaihtoehtoinen tunnusluku on suoraan tunnistettavissa tilinpäätöksestä, täsmäytystä ei tarvita (kappale 29)
  - Esim. loppusumma tai välisumma tuloslaskelmassa kuten liikevoitto/EBIT
  - Esim. liitetiedoissa esitetty taloudellinen tunnusluku.
    - Huomaa, että liitetiedot ovat lähtökohtaisesti täsmäytetty päälaskelmiin.

■ Korostaminen

- Jos vaihtoehtoinen tunnusluku on esitetty myös tilinpäätöksessä, korostamiskieltoa ei sovelleta (kappaleet 35, 36)

■ Kaikkia muita ESMAn ohjeiden periaatteita sovelletaan

Mistä lisää tietoa?

- European common enforcement priorities for 2016 financial statements
- https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma-2016-1528_european_common_enforcement_priorities_for_2016.pdf
- ESMA:n ohje listayhtiöiden taloudellisen raportoinnin tunnusluvusta (suomi, ruotsi ja englanti)
- http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Tiedotteet/Verkkouutiset/pages/13_2015.aspx
- ESMA Q & A on Alternative Performance measures (APMs)
- <https://www.esma.europa.eu/press-news/esma-news/esma-publishes-new-qa-alternative-performance-measures-guidelines>